

NOTAT

19. juni 2023

Observationer i projekt ”Fremtidens grønne energi og borgerne”

Sagsnr.: 22-013718

Dok.nr.: 22-013718-64

Projektet, som skal bidrage til udvikling af inddragelsesprocesser omkring vedvarende energianlæg, omfatter aktiviteter i Vordingborg, Holbæk og Kalundborg Kommune. Vi er midt i projektføreløbet, som afsluttes inden udgangen af 2023. Der foreligger endnu ikke erfaringsopsamling eller tværgående analyser i forhold til projektføreløbene i de tre kommuner.

Sagsbehandler:

Karsten Kolle

55 36 24 14

kako@vordingborg.dk

På baggrund af forløbet indtil nu er der gjort følgende observationer i forhold til inddragelsen:

- For at inddragelsen fungerer, så er åbenhed for dialog hos alle parter en væsentlig forudsætning.
- Det er væsentligt, at alle parter inddrages, herunder alle niveauer i den kommunale organisation fra embedsmænd til politikere, så hele den kommunale organisation får ejerskab til processen.
- Det er væsentligt, hvordan den kommunale organisation agerer. Inddragelsen og resultatet heraf skal formidles og tages seriøst.

Projektet er længst i Vordingborg Kommune, hvor der har været afholde 2 workshops:

- Interessentworkshop (30 udviklere, lodsejere, lokalfora og grønne organisationer, samt administration og politikere).
- Borgerworkshop (100 indbudte borgere, samt adm. og politikere).

Vedlagt opsamling på interessentworkshop i Vordingborg Kommune, som giver et overblik over, hvor fokus ligger i tilgangen til vedvarende energi. Et tilsvarende fokus på lokale nytteværdier, samt udfordringer i forhold til naboskab og naturværdier gik igen på borgerworkshoppen i Vordingborg.

På borgerworkshoppen blev det gennem afstemninger forsøgt synliggjort, hvilket fokus der bør være i forhold til lokale nytteværdier og organisation heraf.

Resumé af interessentworkshop d. 2. februar 2023

Fremtidens Grønne Energi

Den danske klimapolitik lægger op til en firedobling af den vedvarende energiproduktion på land. Det skulle gerne ske med opbakning fra langt de fleste borgere i kommunen.

Hvordan kan Vordingborg Kommune nå sine mål for vedvarende energi? Hvad er de største forhindringer, og hvad er de bedste løsninger?

Disse spørgsmål blev ihærdigt diskuteret af lidt over 30 deltagere på en workshop i DGI-Huset i Vordingborg den 2. februar 2023.

Deltagerne repræsenterede mange forskellige interesser og hverv. Der var jordejere og udviklingsselskaber, som er interesserede i at bygge solcelleparker og rejse vindmøller. Der var deltagere, der tager vare på lokale interesser og landskabs- og naturinteresser. Og der var deltagere fra kommunens administration og politikere fra Klima- og Teknikudvalget.

Dialog om udfordringer og løsninger

I nær fremtid skal der bygges mange flere anlæg til produktion af grøn strøm i Vordingborg Kommunes landområder. Mange er allerede planlagt. Formålet med workshoppen var at fremme en fælles forståelse af udfordringerne og udvikle ideer til velegnede løsninger. Hvad er fordelene, ulemperne og begrænsningerne? Hvad er mulighederne? Hvor skal de nye VE-anlæg være, hvordan skal de indrettes og hvilke gener og bekymringer skal man især tage hensyn til? Hvordan skal det grønne energisystem hænge sammen? Hvilke muligheder er der for lokalt ejerskab?

»Gå ind i det med et åbent sind,« sagde formanden for Klima- og Teknikudvalget, Anders J. Andersen, i sin velkomst.

»Vi skal bruge meget grøn strøm, hvis vi både skal opfylde klimamålene, være selvforsynende med vedvarende energi og producere syntetiske brændstoffer,« påpegede han og tilføjede, at den grønne omstilling også er erhvervs- og beskæftigelsespolitik.»

Om forholdet mellem VE-anlæg og natur, landskab og biodiversitet sagde han: »Det er et dilemma. Men hvorfor ikke tro på, at vi kan løse dilemmaet ved at klare flere ting samtidig?«

På forhånd fik deltagerne skriftligt informationsmateriale. På dagen fik de oplæg om planer, rammer, modelberegninger, energifællesskaber og udbygning af elnettet.

Reel inddragelse kan styrke den lokale opbakning

Mange deltagere pegede på, at risiko for lokal modstand og modvilje fra naboerne er en vigtig udfordring. Selv om de fleste borgere går ind for den grønne omstilling, kan man godt føle sig snydt eller forbigået, hvis man bor tæt på et energianlæg uden selv at føle sig inddraget og have glæde af det.

Erfaringen viser, at tidlig og grundig inddragelse af borgerne er et vigtigt middel til at skabe lokal opbakning om fælles beslutninger. Åben dialog og reel indflydelse kan give holdbare løsninger.

Deltagerne pegede på flere tiltag, der kan styrke den lokale opbakning: Politisk enighed om en velbegrundet samlet plan er afgørende vigtig. VE-anlæggene bør placeres på steder, hvor de generer så få som muligt. Mange lagde vægt på lokalt ejerskab, energifællesskaber og økonomiske fordele for de nærmeste naboer.

Ikke på bekostning af naturværdierne

Der var udbredt enighed om, at beskyttelsen af miljø og natur, biodiversitet og landskabsværdier har høj prioritet. Vordingborg Kommune er tæt befolket, og der er rift om arealerne til mange formål. VE-anlæg må ikke spænde ben for naturgenopretning, biodiversitet og adgang til naturskønne områder. Nye solcelleparker skal kombineres med beplantninger og andre tiltag, der gavner biodiversiteten og adgangen til naturen.

Der var mange fortalere for at koncentrere indsatsen, så man udvider de nuværende VE-anlæg og kombinerer sol og vind på enkelte steder (gerne langs motorvejen eller ved havnen og andre tekniske anlæg) frem for at anlægge mange spredte VE-anlæg.

Udviklerne er klar

Blandt de udviklere og lodsejere, der deltog i workshoppen, var der bekymring for, at udviklingen bliver for langtrukken. »Det vigtigste er, at vi kommer videre, ud over rampen, vi har et samfundsansvar for at levere på den grønne omstilling. Vi er nødt til at levere på de mest effektive anlæg og de største og bedste løsninger,« sagde for eksempel Nicolai Oxholm Tillisch, Rosenfeldt, som har lagt jord til solcelleanlægget i Barmosen og arbejder på endnu et projekt med både sol og vind i samarbejde med Eurowind Energy.

Om salg af andele til lokale medejere sagde Esben Billeskov fra Better Energy, som har udviklet solcelleprojekter i Køng Mose og ved Ørslev: »Lad os være ærlige: Investeringer i solcelleparker er meget langsigtede. Vi taler om en lang binding af de investerede kroner i 17-18, måske 19 år. Det er der ikke så mange private, der har lyst til.« Den slags investeringer appellerer mere til institutionelle investorer som f.eks. pensionskasser.

Flere borgere skal inddrages

Mange andre emner blev drøftet på workshoppen. F.eks. problemerne med udbygning af elnettet, så de projekterede VE-anlæg kan blive tilsluttet. Og muligheden for at anlægge direkte linjer – f.eks. til de store anlæg til fremstilling af syntetiske brændstoffer (Power-to-X), der er foreslået på Vordingborg Havn.

Der var ønsker om at få ændret lovgivningen, så reglerne ikke modvirker flere solceller på tagene, både på offentlige og private bygninger. Og ønsker om at få udnyttet biomasse på Møn til en lokal produktion af biogas.

Resultaterne fra workshoppen bliver samlet og brugt i den videre planlægning og i en bredere inddragelse af borgerne i Vordingborg Kommune.

I de kommende måneder inviterer kommunen projektudviklere til at indsende forslag om nye VE-anlæg. Samtidig inviteres alle interesserede borgere til at bidrage med ideer og løsningsforslag.

Workshoppen var et led i Region Sjællands projekt "Fremtidens Grønne Energi og Borgerne", som inddrager interessenter og borgere i Vordingborg, Kalundborg og Holbæk kommuner i dialoger om den kraftige udbygning af vedvarende energianlæg, som den danske klimapolitik kræver. Projektet udføres af Teknologirådet i samarbejde med kommunerne.

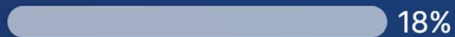
Afstemningsresultater fra Borgerworkshop d. 25. maj 2023

Prioritering mellem styrkelse af lokalsamfundet, lokal indflydelse og individuelle økonomiske fordele

Lokale gevinster med en styrkelse af lokalsamfundet er det vigtigste

Indflydelse, fx medejerskab, er det vigtigste for mig

Individuelle økonomiske fordele er det vigtigste for mig

Ved ikke/ Ønsker ikke at svare

Hvem skal være den udførende kraft ift. modeller for lokale gevinster ved vedvarende energianlæg?

Det er først og fremmest lokalsamfundene, der skal være aktive og tage initiativet

Det er først og fremmest kommunen, der skal være aktiv og tage initiativet

Ved ikke/Ønsker ikke at svare

